

Den diabetiske fot

Diabetes around the world in 2021

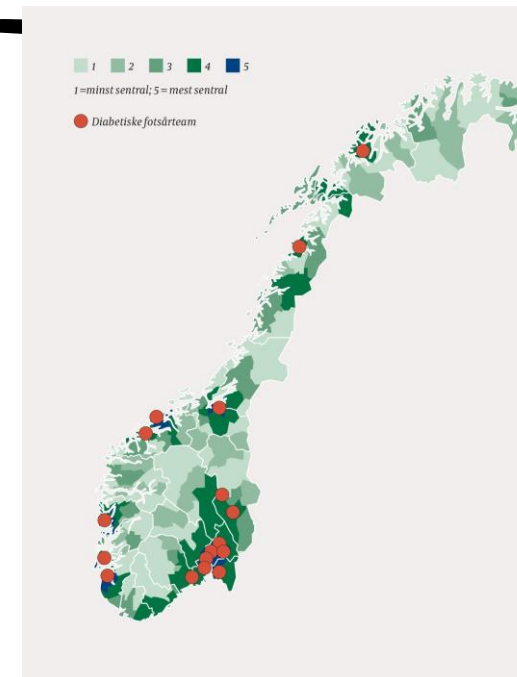

Hvor mange har diabetes i Norge ?

- De nye beregningene er utført av diabetesforskere fra Folkehelseinstituttet, NTNU, UiT Norges arktiske universitet og Oslo universitetssykehus. Av anslaget på **mellom 316 000 og 345 000 personer** antar forskerne at 60 000 kan ha diabetes uten å vite det.

Diabetiske fotsårteam i Norge (2016)

- Somatiske sykehus med heldøgnsdrift
- Spesialistfunksjon for pasienter med diabetes mellitus
- 41 (av 51) deltok i spørreus
- 17 norske sykehus hadde diabetisk fotteam
- Kun 1/4 hadde både medisinsk og kirurgisk kompetanse

Akershus Universitetssykehus

- Har tverrfaglig team med kirurgisk og medisinsk kompetanse
- Kar/thorax
- Radiologi
- sykepleiere
- Infeksjon
- Endokrinolog
- Ortoped
- Ortopediingeniør

Diabetisk fotsår

[Dette bildet](#) av Ukjent forfatter er lisensiert under [CC BY-SA](#)

[Dette bildet](#) av Ukjent forfatter er lisensiert under [CC BY-SA](#)

Perifer karsykdom

Nevropati

Diabetesregulering

Infeksjon

Nyresvikt

Hjerte/karsykdom

**Hvorfor er vi
så opptatt av
å redde
benet?**

- **Mortality After Nontraumatic Major Amputation Among Patients With Diabetes and Peripheral Vascular Disease: A Systematic Review**

- [Jakob C Thorud](#)¹, [Britton Plemmons](#)², [Clifford J Buckley](#)³, [Naohiro Shibuya](#)⁴, [Daniel C Jupiter](#)⁵

- Dødelighet etter amputasjon på legg eller lårnivå er 52%-82%

Diabetisk fotteam på Ahus

Eget henvisningsmottak – alle pasienter med diabetisk fotsår får time på poliklinikken innen 14 dager

Vi samarbeider med kar/thorax, endokrinolog, infeksjonsmedisiner, CT radiolog

Vi har to veldig kompetente sykepleiere på poliklinikken med egen sårliste ½ dag i uken

Ortopediingeniør fra Sophies Minde hver mandag

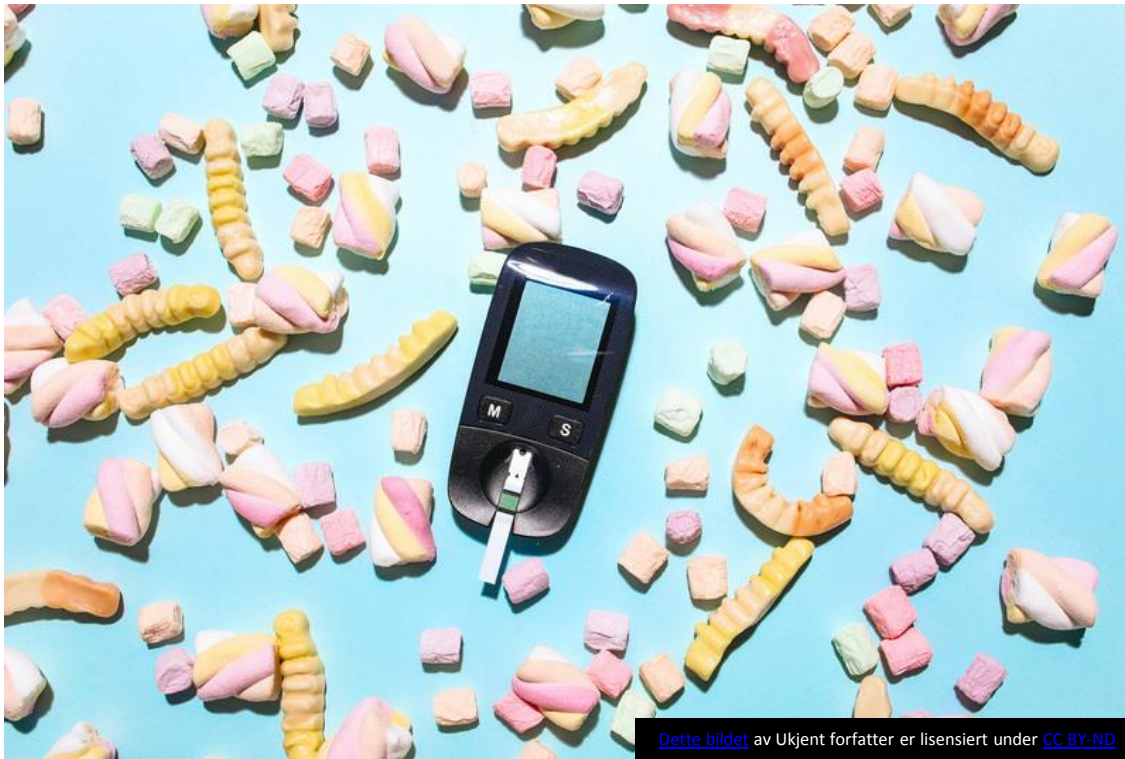
1.Gangs konsultasjon 40 minutter

[Dette bildet](#) av Ukjent forfatter er lisensiert under [CC BY-SA](#)

- Kartlegger såret
- Kartlegge diabetesregulering
- Kartlegge organsvikt,
- Sirkulasjon I foten
- Nevropati-monofilament

Diabetessår

- Sår i remisjon
- Etter 1 år 40% residiv
- Etter 5 år 55% residiv
- Etter 10 år 90 % residiv

Digital samhandling med 1 linjetenesten

HVORDAN FOREBYGGE FOTSÅR HOS PASIENTER MED DIABETES?

Hva kan pleietjenesten gjøre?

- Kartlegge hvor mye pasienten kan om egen diagnose
 - Hva slags informasjon er gitt av fastlegen?
 - Gi informasjon (f.eks brosjyrer fra helsedirektoratet)
 - Stille spørsmål
 - «Sjekker du føttene dine? Hvor ofte?»
 - «Hvor ofte måler du blodsukkeret ditt?»
 - «Følges langtidsblodsukkeret hos fastlegen? Hva var siste langtidsblodsukker?»
 - «Har du spesialtilpassede sko/såler?»
- Observere pasientens føtter
 - Trykkpunkter?
 - Sprekker i huden?
 - Feilstilling?
 - Sår?

FOTSÅR HOS PASIENTER MED DIABETES

Hva bør pleietjenesten gjøre?

- Ved risiko for sårdannelse → henvis til oss!
 - Trykkpunkter
 - Sprekker
 - Feilstilling
- Dersom det har oppstått et sår
 - Hold såret rent, tørt og ha fokus på trykkavlastning
 - Henvis til oss!
 - Viktig med god beskrivelse av såret i en henvisning for å lettere vurdere prioriteringsgrad
 - En god beskrivelse av såret → plassering, utseende, størrelse/dybde, hvordan/når det oppstod, infeksjonstegn?

Etter time hos spesialisthelsetjenesten

- Følge prosedyre som lages hos oss
 - 3-4 uker
 - Kontakt oss dersom spørsmål om endringer
- Tilhelingsprosessen tar lang tid
 - At tilhelingen stopper opp/går sakte er ikke det samme som forverring
- Hva er røde flagg hos en diabetiker?
 - Diffuse tegn på infeksjon
 - Systemiske symptomer er ofte siste tegn før sepsis
 - Negativ endring → kontakt oss!
 - Mer fuktig
 - Større
 - Mer illeluktende
 - Mer trykk
 - Smerter
- Ikke glem pasientens opplevelse!

Generelle prinsipper for sårstell

- Såret skal holdes rent, og tørt (men ikke FOR tørt).
 - Bandasjevalg bestemmes av sårets behov
- Debridering
 - Nødvendig for sårtilhelingen
 - Fjerning av dødt/infisert vev
 - Fibrin
 - Nekrose
 - Biofilm
 - Mange forskjellige måter å debridere på
 - Kirurgisk
 - Mekanisk
 - Autolytisk
 - Biologisk
 - Ivareta omkringliggende hud – vi trenger den!
 - Kompresjon

DOKUMENTASJON

Beskrivelse av såret

- Plassering, form, størrelse og dybde.
- Sårbunnen
- Sårkantene og omkringliggende hud
- Ødemer?
- Infeksjonstegn?
 - Rødme
 - Hevelse
 - Sekresjon
 - Smerte
 - Lukt

TIME

- En god måte å beskrive et sår på
- **Tissue**
 - Hvilke(n) type(r) vev ser vi i sårbunnen?
- **Infeksjon/inflammasjon**
 - Er det kliniske tegn til infeksjon?
- **Moisture**
- **Edge**

DIABETISKE FOTSÅR

- Mistanke om infeksjon hos en diabetiker må tas på alvor fra start!
- Diabetes er en diagnose med mange komplikasjoner
 - Polyneuropati
 - Forstyrrelse av makro- og mikrosirkulasjon
 - Nedsatte evne til egenomsorg?
- En vanlig komplikasjon
 - Ofte langvarig og utfordrende
 - Amputasjon
- Forverring og infeksjon kan være vanskelig å oppdage
 - Diffuse tegn til infeksjon
 - Obs smerter!
 - Rødt flagg!

